

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:
 в Австрії:
 на цілий рік . . . 30 кор
 на пів року . . . 10 кор
 на чверть року . . . 5 кор
 на місяць . . . 1-70 кор
 За границею
 на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят • 5½ год. пополудні.
 Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
 Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Пам'ятаймо про заслужених покійників!

Всі освічені народи віддають честь і признанє своїм заслуженим людям не лише за життя, але й по смерті дбають про те, щоби імя їх переходило з роду в рід таї щоби і тлінні їх останки нашли почесне приміщенє. Українсько-руский нарід зложив також докази такої почеси для своїх геніїв і заслужених людей, досить згадати про перевіз тіла Шевченка з Петербурга і похорони на Шевченковій горі коло Канева над Дніпром, про перевіз тлінних останків Маркіяна Шашкевича з Новосілок ліських і похорони на личаківськїм кладовищи, де поховано опісля і Маркіянову вдову.

Але як раз згадка про М. Шашкевича приневолює нас пригадати нашим родимцям, що син Маркіянів і поет, Володимир Шашкевич, спочиває на личаківськїм кладовищи в забутій і занедбаній могилі і що наближав ся час, коли її після вступуючих приписів перекопають. Годилоб ся отже з весною відшукати сю могилу і подумати про переносини Володимира Шашкевича до гробовця, в котрім спочивають єго родичі. Наша богословска молодіж зложила тим гарний доказ пієтизму для віщого Маркіяна, що дбає про відповідне удержанє тимчасового намогильного нагробника, що стояв до недавна в занедбаню. До неї отже звертаю ся, щоби подбала і про переносини Володимира Шашкевича до спільної могили, поки ще пора, поки буде Русь могла спомогти ся на відповідний пам'ятник для свого першого просвітителя.

А при сій нагоді насуває ся друга гадка. Многозаслужений наш письменник,

поет і маляр, Корнило Устиянович, що так передчасно зійшов із сєго свѣта, спочиває в сільськїм закутку в дрогобицкїм новіті, також в тимчасовій могилі, котра переходом може також попасти в забутє і занедбанє. Писаним і живим словом, своєю огненною вимовою будив він нашу суспільність до народної свѣдомости, украсив він чимало наших церков і свѣтилиці не одного Русина, булоб отже соромом для руского народу, якби єго тлінні останки мали остати в забутій і занедбаній могилі. Якнебудь він трудив ся по цілім краю, всеж таки велика частина єго праці і діяльности вяже ся тісно з осередком нашого народного життя, із Львовом. Тут отже повинні і спочивати єго тлінні останки, посеред тих численних народних трудовників, яких могилами вже так густо засіяне личаківське кладовище. Годилоб ся отже подумати і про переносини Корнила Устияновича до Львова. А можна би придбати на ту ціль потрібні засоби таким способом, котрий приніс би і великий моральний і поучний успіх нашій суспільности. Іменно належалоб устроїти у Львові виставу єго малярських творів, бодай важніших і цінніших, а на сю виставу певно схоталиб надіслати образи Устияновича і інші наші люди, рускі народні товариства або й деякі церкви. Був би се заразом перегляд єго творчої діяльности був би то оден епізод до історії розвитку живописи на Русі, а неперечно крім морального і поучного вислїду принесла би така вистава також і певний дохід матеріальний, що можнаб обернути на згадану в горі ціль. Почин до такої вистави припадав би «Товариству для розвитку рускої штуки» в порозуміню з іншими рускими то-

вариствами й інститутами. Піддаю сї гадки свѣтлій розвазі нашой суспільности в тій надії, що зуміє належно оцінити заслуги згаданих наших і заслужених покійників і сповнить обовязок свій так, як се діє у інших освічених народів.

Олександр Барвінський.

Шевченкове свѣято у Львові.

Дорічне народнє свѣято в роковини смерти нашого віщого генія Тараса, яке широким відгомном лунає по цілім нашім краю так само, як і звенить в Буковині та відгукує ся і на поневоленій Україні — се велике свѣято нашого національного відродженя обходив вчера Львів величавим концертом.

Сей концерт відзначив ся тим перед давнішими подібними концертами, що складає свѣдоцтво дійсної праці і розвою на полі музики нашой суспільности. Коли давніше якась одна-дві новини на наших концертах становили вже сензацію, то вчерашній концерт був хіба в цілости сензацією. Бо від початку до кінця музична часть програми виводила самі новини наших наймолодших, молодих і старших композиторів. Зазначуємо се тільки, полишаючи оцінку сих інтересних вокально-музичних продукцій нашому фаховому справознавцеві.

Загальний вид великої салі львівської «Фільгармонії» представляв ся дуже величаво. З виїмком кількох задних рядів в партері, ціла зала, всі ложі і галерії битком заняті публикою. Богато осіб і родив приїхало з провінції на се спільнє свѣято підєму нашого духа, оживленя наших надій, обчисленя наших сил. Коло естра-

ЯРОШЕНКО.

Історична повість ОСИПА МАКОВЕЯ
 (нагороджена «Михайловою премією» 1905 р.)

(Дальше).

— Гоп! гоп! — роздало ся далеко в лісі у другім відділі.

— Гоп! гоп! відповів Моркотун і завернув ся у ту сторону, звідки почув голос.

Корчі і ломаче тріщало під ногами козаків, що сходили ся знову до купи. Турки йшли за ними: небавом і з боків стали проводжати козаків, козаки попали ся в матню; се вже кожний знав. Тільки ніч спивяла ще обі сторони від боротьби.

Така погоня тягла ся аж до рая; вкінці на якийсь поляні в лісі козаки стали, смертельно втомлені. «Годі! — немов само вирвало ся з уст кожного, — отут боронім ся!» І без приказу стали копати знову окопи шаблями та розставляти ся кругом. Турки так само станули довкола і чекали тільки дня.

Ще добре і не зоріло, як знову почала ся боротьба, скажена боротьба за житє. Турки хмарою кинули ся на сю малу громаду козаків; в кількадесят шло на одного. Козаки боронили ся так завзято, що до полудня не вступали ся з місяця; все ще мусіли Турки добивати то-

тут то там малий гурток козаків. Лишило ся ще в живих тільки трицять; їх приказав баша не вбивати, лише жавцем імити і повести султанови в дарунку.

Микула обганяв ся саме своєю довбенькою на всі боки від Турків, коли нараз почув, як затягнув ся тісно мотуз на його шиї і він повалив ся без памяти на землю. Се якийсь Турок зловив єго на аркан, як дикого коня. По хвилині йому полекшало, його підняли, він опам'ятав ся, але тут і побачив, що руки у нього були звязані і довкола нього стояло кілька Турків. Ні рушницї ні шаблі ні довбеньки вже в нього не було. Він стояв мов без думки і тут дивив ся, як Турки обгинали порубаним козакам голови, вязали їх за чуби і перекидали собі на плеча. Ось там у того Турка чи не голова се Моркотуна? Трицять повязаних козаків зігнали Турки до купи і зачали ся вертати над Прут до своїх. Микула йшов як на заріз; уже знав, що його жде: або смерть, або неволя ще гірша від смерти. Коли разом з другими перейшов Прут і весь мокрий вийшов на берег, кинуло його в лихорадку. Пригнали їх на гурб перед намет султана Османа II. Тут посипали ся із турецьких пліч на землю козацькї голови — більше сотні — а очаківськїй бейлербей Усейн-баша повідомляв великого везира, що вкінці по трох днях удало ся побити проклятих даяврів і що се його заслуга.

Уся знатна турецька старшина стала ціка-

во оглядати нещасних бранців-недобитків. Із свого пишного намета вийшов і сам султан. Був се молодий ще, вісімнацятїлїтний хлопець. Він не говорив богато, тільки казав зараз п'ятох козаків привязати до дерев недалеко намету. Коли їх привязано, султан стрілив до двох з лука і поцілив одного в око, другого просто в сердце, так що сей відразу голову схилив на груди; до трох інших стрілив із рушницї і поранив їх тяжко. Потім казав знову привести п'ятох козаків і відрубати їм голови. Дальшим п'ятом казав повідтинати носи, уха і руки, а потім до решти замучити. Забрали знову п'ятох.

— Боже! Боже! приими душу мою! — шепотїв Микула. — Тепер на мене черга.

Тамтих п'ятох живцем порубали на штуки. Потім на хвилину мучителї спам'ятали ся і якийсь турецькїй старшина приступив до решти нещасних та відзвав ся по волоськи.

— Хто з вас знає по волоськи?

— Я — відповів Микула.

— Ходи сюда!

Микулу пустили яничари наперед.

— А по козацьки знаєш?

— Знаю.

Відтак вибрав сей старшина ще одного молодого козака і промовив до Микули по волоськи:

— Сей козак лишить ся в нас за поруку, а ти йди шукати козаків над Дністром і коли

